

Urahaku- hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Urahaku-hankkeen (1.9.2019- 31.7.2022) taustalla oli tarve vahvistaa ja luoda kokonaisvaltaisia uraohjauksen toimintamalleja. Uraohjauksen organisaatioita olivat hankkeen toiminnan näkökulmasta Oulun seudun ammatilliset oppilaitokset, Oulun kaupungin ja ympäristökuntien työllisyyspalvelut, Oulun kaupungin ja ympäristökuntien työpajat, kolmannen sektorin ohjaus- ja opetushenkilöstö sekä Oulun kaupungin 9.-luokkien ohjaus- ja opetushenkilöstö.

Hankkeessa kehitettävien opetus-ohjaushenkilöstön uraohjauskoulutusten ja opiskelijoille suunnattujen verkkomateriaalien kautta tavoitteena oli pystyä tukemaan hankkeen kohderyhmään kuuluvan (toisen asteen ammatillisen oppilaitoksen opiskelijat, työpajojen asiakkaat ja peruskoulun 9.-luokan oppilaat) siirtymävaiheita koulutukseen, opinnoista työelämään sekä ehkäisemään alueen nuorten syrjäytymistä.

Uraohjauskoulutukset

Urahaku-hankkeessa toteutettiin organisaatiokohtaisia uraohjauskoulutuksia kohderyhmälle: Oulun seudun yläkoulujen 9.-luokkien opinto-ohjaajat, Suomen Diakoniaopisto, PSK- Aikuisopisto, Oulun Palvelualan Opisto ja Koulutuskuntayhtymä OSAO. Koulutusten rinnalla kehitettiin verkkomateriaaleja uraohjauksen toteuttamisen tueksi yhteistyössä kohdeorganisaatioiden opetus- ja ohjaushenkilöstön sekä muiden asiantuntijoiden kanssa.

Tavoitteena oli luoda jokaiselle organisaatiolle yksilöllinen koulutuskokonaisuus vastaamaan uraohjauksen kehittämistarpeisiin. Koulutukset hankkeessa toteutti hankkeen osatoteuttaja Oulun ammattikorkean ammatillinen opettajakorkeakoulu ohjaus- ja kasvatustieteen tutkittuun tietoon pohjautuen.

Uraohjauskoulutukset aloitettiin laajaan vahvuusnäkemys ja positiiviseen psykologiaan pohjautuvalla Voimakkeha®-lisenssivalmennuksella (<https://voimakkeha.info/index.html>). Koulutusten ja verkkomateriaalien taustateoreettisena tulokulmana oli positiivinen psykologia ja laajavahvuusnäkemys.

Hankkeen organisaatiokohtaisten koulutuskokonaisuuksien keskeisinä sisältöinä olivat opiskelijan vahvuuksien ja osaamisen tunnistaminen sekä sanoittaminen, osaamisidentiteetin käsite osana uraohjausta sekä tulevaisuuden työelämän lähtökohtien ja mahdollisuuksien avaaminen.

Verkkokurssit

Hankkeessa toteutettiin verkkomateriaalit Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet 1 osp (O-ura) ammatilliselle toiselle asteelle ja Opin urasuunnittelutaitoja -verkkokurssi yläkouluille. Uraohjauksen verkkomateriaalien sisällön toteutuksesta vastasi Oulun ammattikorkeakoulun ammatillinen opettajakorkeakoulu. Sisällön pohjalta kohdeorganisaatiot muokkasivat omien yksilöllisten tarpeiden mukaisesti verkkokursseja.

OSAossa Oura Pinja-kurssista on tehty myös englanninkielinen versio. Hankkeen kehittämistyön tuloksena havaittiin tarve toteuttaa lisäksi verkkokurssi Uraohjauksen materiaalia maahanmuuttajille, jonka kehittämisessä oli mukana OSAOn maahanmuuttajataustaisten opetukseen erikoistuneita opettajia. Verkkokurssin suunnittelun taustalla käytettiin Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet verkkomateriaalia. Lisäksi OSAossa VALMA-opettajat muokkasivat Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet verkkokurssin omille opiskelijoilleen.

Yhteistyö verkkomateriaalien kehittämisessä organisaatioiden opetus- ja ohjaus henkilöstön kanssa mahdollisti sen, että verkkomateriaalit vastasivat opiskelijoiden tarpeisiin. Tiivis kehittämissyhteistyö vahvisti verkkomateriaalien juurtumista organisaatioiden ohjaus- ja opetustyöhön.

Keskeisenä juurtumisen mahdollistajana nähtiin myös verkkomateriaalien siirtäminen organisaatioiden käytössä oleville oppimisalustoille. Oulun opokoordinaattorit siirsivät Opin urasuunnittelutaitoja - verkkokurssin Qridi- oppimisalustalle, josta se on saatavissa Oulun yläkouluihin. Opokoordinaattorit laajensivat verkkokurssin 7.–9. -luokille. Tämä tuki hankkeen tavoitetta, että urasuunnittelutaidoista hankitaan osaamista tavoitteellisesti läpi yläkoulun.

Hankkeessa työelämäyhteistyö näkyi koulutusten sisältöjen teemoissa sekä yhteistyönä Oulun kaupungin opokoordinaattoreiden ja Oulun kaupungin TETsivuston kehittämisessä. Verkkomateriaalit ovat nettisivuilla valtakunnallisesti hyödynnettävissä www.osao.fi/urahaku.

OSAOn uraohjauksellinen henkilökohtaistamisen prosessi

Hanke osallistui aktiivisesti OSAOssa uraohjauksellisen henkilökohtaistamisen prosessin kehittämiseen. OSAOssa kehittämistyötä toteutettiin yhteistyössä henkilökohtaistamisen prosessin ja OSAOn eri asiantuntijoiden kanssa. Hanke osallistui myös prosessiin liittyvien verkkomateriaalien kehittämiseen Pinja-oppimisalustalle (OSAOSTartti, OSAOn Opiskelu- ja urasuunnitteluvälmiudet Pinja-kurssi, Perehdytyskurssi opetus- ja ohjaushenkilöstölle).

Verkkokurssien tavoitteena oli, että opiskelija hankkii osaamista urasuunnittelutaidoista läpi opintojen ajan valmistautuen tulevaan työelämään, jatko-opintoihin ja elinikäisen oppimisen periaatteisiin sekä oman tulevan uraelämänsä suunnitteluun. Uraohjauksellinen henkilökohtaistaminen alkaa OSAOSTartti Pinja-kurssilla ja perehdytysjaksoilla, jossa opiskelija perehdytetään yksikköön, opintoihin ja henkilökohtaistamiseen sekä laaditaan ensikertainen HOKS. Perehdytysjakson aikana opiskelijalla voi olla yhteisiin tutkinnon osiin tai ammatillisiin opintoihin liittyviä opintoja. Toinen prosessin vaihe on uraohjauskeskustelut.

Kehittämistyön ja pilotoinnin kautta päädyttiin tulokseen, että perustutkintoa opiskelevaa uraohjataan vähintään neljä kertaa työvuoden aikana. Omaopettaja uraohjaa opiskelijaa kolme kertaa ja opinto-ohjaajan yhden kerran työvuoden aikana. Opiskelijaa ohjataan ryhmämuotoisella uraohjaustunneilla vähintään kaksi kertaa työvuoden aikana, joka mahdollistaa urasuunnittelutaitojen aihealueiden käsittelyn ja oppimisen opintojen aikana myös vertaisryhmissä.

Keskeistä prosessin toteutuksessa on opinto-ohjaajan ja omaopettajan yhteistyö, jotka on kuvattu kaksi kertaa työvuoden aikana toteutettavien tilannekatsauspalaverien muodossa. Palaverissa käsitellään opiskelijoiden ajankohtaisia asioita ja pyritään ennaltaehkäisevästi puuttumaan mahdollisten haasteiden muodostumiseen.

Prosessin viimeinen vaihe on päättövaiheen uraohjauskeskustelu, jonka kautta varmistetaan, että opiskelijalla on valmiuksia siirtyä seuraavaan elämänvaiheeseen, työelämään, jatko-opintoihin tai muihin tavoitteisiin. Uraohjauksellisen henkilökohtaistamisen ydintä on opiskelijan aito kohtaaminen läpi opintojen ja ohjauksellisen tukiverkoston muodostaminen opiskelijan opintopolun ajaksi.

Lisätietoa uraohjauksellisesta henkilökohtaistamisesta:

<https://www.osao.fi/wp-content/uploads/2019/11/Uraohjauksellinen-henkilokohtaistaminen.pdf>

Uraohjauksellinen henkilökohtaistamisen prosessin kokonaisuus herätti myös valtakunnallista kiinnostusta ja uraohjauksellisen henkilökohtaistamisen kokonaisuutta esiteltiin valtakunnallisissa verkostoissa mm. ZOOMI, OLO ja Yhdessä Parasta! -Pohjoinen sekä ammatillisissa oppilaitoksissa eri puolella Suomea. Hankkeen ydintä oli innostava kehittämistyö hankkeen kohderyhmän asiantuntijatiimeissä eri alojen ammattilaisten kanssa. Urahaku-hanke kiittää kaikkia hankkeeseen osallistuneita asiantuntijoita arvokkaasta kehittämisyhteistyöstä!

Marjo Vilppola, projektipäällikkö, OSAO / Urahaku- hanke

Lisätietoa: www.osao.fi/urahaku

OSAO

OAMK
OULUN AMMATTIKORKEAKOULU

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus